

Bizonyos tények, mint Hitler közbelépése Hedilla érdekében, azt mutatják, hogy két főirányzat: a forradalmisággal tetszelgő német és a monarchikus-katolikus olasz irányzat küzd egymással. (Sz. L.)

A VILÁG IDEGENEL. A nemzetközi Munkaügyi Iroda kiadásában újabb érdekes és tárgya következtében időszerű munka jelent meg az „idegenek“ eloszlásáról a világban. A kimutatások az 1910., 1920. és 1930. évek népszámlálásai alapján készültek. Bár az „idegenek“ fogalma alatt szinte minden országban mást értenek, ami meg is nehezítette az adatok feldolgozását, a tanulmány mégis alapos és pontos képet nyújt erről az újabb igen fontos kérdésről.

Az idegenek száma a világon: 1910-ben 33, 1920-ban 23, 1930-ban pedig 29 millió. Az idegenek földrészenkénti megoszlása szerint Amerikában 10.560.000; Ázsiában 8.380.000; Európában 6.250.000; Afrikában 2.950.000 és Ausztráliában 690.000 lakott.

A legtöbb idegen él az Egyesült-Államokban (6.300.000), a második helyen áll Argentína (2.800.000), a harmadik Franciaország (2 millió 750.000). Míg az angol, német és svájci statisztikák az idegenek számának fokozatos csökkenését mutatják, addig Franciaországban, Belgiumban és Hollandiában a bevándorlók száma egyre emelkedik.

Érdekes még, hogy az európaiak jórészt kifelé gravitálnak (főleg Amerikába), a többi földrészek lakói ritkábban vándorolnak más kontinensekre.

Az idegenek nemek szerinti megoszlása igen eltérő. Olaszországot és Svájcot kivéve mindenütt a férfiak vannak nagyobb számban. Míg Európa összlakosságában 48 férfi esik 52 nőre, addig az idegenek között ez az arány fordított; 54 férfi szerepel 46 nővel szemben.

A FRANCIA GABONAHIVATAL. A Népfront egyetlen szerkezeti reformja a Gabonahivatal felállítása volt, melynek gyakorlati jelentősége is rendkívül nagy, külföld számára azonban elsősorban elvi horderővel bír. A Gabonahivatal az állam nagymértékű beavatkozását jelenti a gazdasági életbe s így újra kiélezte a liberálizmus és az étatizmus harcát.

A fejenkénti búzaliszt-fogyasztás Franciaországban a legnagyobb. A gabonatermés átlag évi 90 millió métermázsa, a bevetett terület 5 és fél millió hektár. A Gabonahivatalt a kistermelők megsegítésére állította fel az 1936 augusztus 15.-i törvénnyel a Népfront-kormány. Célja az volt, hogy a trösztök és a nagy-malmok garázdálkodásának véget vessen a gabonapiacra s hogy ezáltal kifizetődővé tegye a gabonatermelők munkáját.

Hogyan működik a Hivatal? A gabona árát a Hivatal központi tanácsa állapítja meg. Az ármegállapítás a termés nagyságától függ. Az 1911-12-13. évek átlagos árát megszorozzák az azóta végbement drágulás kitevőjével, ezeket az eladási árakat viszont úgy szabják meg, hogy azok fedezzék a termelési költségeket. A Hivatal tevékenysége, az ármegállapítás mellett a raktározás, az import és az export monopóliuma. A malmosok és pékek nem folytathatnak gabonakereskedelmet s nem raktározhatják fel az árút. Szerepük csak annyi, hogy a szövetkezetektől vagy kereskedőktől átvett gabonát feldolgozzák. Ezért a magánkereskedelem továbbra is fennáll a megyei bizottságok szigorú ellenőrzése mellett.

A Hivatalt 51 tagú tanács vezeti, közülök 29-et a mezőgazdasági kamarák és szövetkezetek nagygyűlése küld ki, ezek természetesen maguk is gabonatermelők. A többi tagok a fogyasztók, a malomipar, a gabona-

kereskedők s a földművelésügyi-, pénzügyi-, nemzetgazdasági- és belügy-minisztériumok képviselői. A megyei bizottságok összeállítása hasonló.

A Gabonahivatalról szóló törvény érthetően kihivta a trösztök, nagymalmosok s a maradi politikusok elégedetlenségét. A jobboldal „szocializálásról“, a „hagyományos gazdasági rend“ felborításáról beszélt és a „liberális eltemetését“ siratta, jóllehet, előzőleg már két „Union nationale“ kormány is megígérte a Gabonahivatalt! *Tardieu* 1929 november 8-i miniszteri nyilatkozatában megígérte, hogy „a Gabonahivatalt az előző (Poincaré) kormány határozata értelmében megteremtjük.“ Néhány hónap múlva *Tardieu* földművelésügyi miniszter lett a Laval-kormányban és 1930 szeptember 28-án mondott beszédében így nyilatkozott: „Az, hogy három hónapon belül a gabona 150-ről 105 frankra eshetett, hogy aztán 170-re ugorjék: ime, ez a kezelendő baj tipikus példája...“ Majd hozzátette, hogy módot kell találni az ármaximum rögzítésére. *Georges Monnet*, a Népfront földművelésügyi minisztere éppen ezt valósította meg.

Milyen eredményeket ért el a Gabonahivatal? Először is: az új rendszer értelmében a termelés megfelelő pénzügyi támogatást kapott. A Mezőgazdasági Hitel az 1936-os aratásra 4 milliárd hitelt nyújtott, azaz a termés értékének 40 százalékát. (Ugyanekkor az 1931-35-ös évek alatt az öt aratásra összesen csupán 1.538 millió zöldhitelt (3%) kaptak a termelők. — Azután: az árak revalorizációja. Az 1936-os 140 frankos ár az 1933-34-35-ös árakhoz képest 50-60%-os emelést jelent, a háborúelőtti árnak pedig 5,5-szöröse. Az 1937-es 180 frankos ár a válságévek árainak kétszerese, a háborúelőttinek pedig 7-szerese. A 140 és 180 frankos ár a szezoneleji árat jelenti, mely u. n. „megőrzési jutalék“-kal nő a további hónapok folyamán. Így az 1936-os átlagár 148 frank volt (1935: 85 fr.) Az előző években a szezoneleji árak kétszeresükre nőttek az idény végén, miért is a kistermelők hiányában rögtön aratás után kénytelenek voltak eladni termésüket s így csak feleannyi árat értek el, mint a nagygazdák. A Gabonahivatal tehát, midőn revalorizálta az árakat, egyben megvédte a kistermelőket a spekulációs áringadozásoktól is.

A Gabonahivatal ellenzői szerint a frank többszöri aláértékelése következtében az áremelkedés elvesztette hatását. A parasztok azonban nem vesznek aranyat vagy idegen valutát; őket tehát nem érdekli a papírpénz és az arany viszonya, számukra az a fontos, hogy az eladott gabona ára és a vásárolt cikkek közt megmaradjon az előnyös arány. Másik ellenvetésük szerint a Gabonahivatal nélkül a szabadforgalom árai magasabban alakultak volna, mert a termés gyenge volt. Ez lehet, — azonban csak a szezonvégén következett volna be, egyedül a nagygazdák hasznára. Egyébként ezt döntően bizonyítja a nemszabályozott másodrendű gabonaneműek (sörárpa, zab, rozs) áralakulása, mely távolról sem emelkedett a buza arányában. A revalorizáció tehát jelentős volt s a Hivatal működése következtében a kis- és középparasztság sikert könyvelhet el.

A tárgyilagosság viszont megköveteli, hogy a sikeres eredmények mellett rámutassunk a hibákra és tökéletlenségekre is s ezek közül főleg arra, hogy a gabonatermeléssel foglalkozó 4-500.000 paraszt a parasztságnak csak egy része. Azok a bérlők, pl., akik gabonában fizetnek a földbirtokosnak, sokszor még hátrányos helyzetbe kerültek a Hivatal miatt, mert a bérlet nagyságát a hektáronkénti terménynagyság értéke után számolják. Ugyancsak rem nyujt előnyt a Gabonahivatal azoknak a parasztnak, akik csak annyi gabonát termelnek, amennyi családi szükségletüket fedezi.

A Gabonahivatal törvénye eredeti terv szerint teljesen ki akarta küszöbölni a kereskedelmet, ez azonban a Szenátus ellenállásán meghiúsult. Jelenleg tehát a szövetkezeteknek a kereskedőkkel kell versenyezniük s így kénytelenek lévén a szövetkezetek a hivatalos árból bizonyos üzemköltséget levonni, — sokszor kevesebbet fizetnek, mint a kereskedők. Ha ez a helyzet nem változik meg, féltő, hogy a kereskedelem ismét tulzott befolyáshoz jut. A jövőt illetően egy másik veszély is fennáll. Az életfeltételek javulása következtében a gabonafogyasztás csökkenében: a háborúelőtti 85 millió q.-ról 75-re esett. A fogyasztás növekedésére semmilyen kilátás nincs, mert a kereseti viszonyok javulása inkább a husfogyasztásra hat ki növelően. Ezzel szemben a termés minden valószínűség szerint növekedni fog, mivel a Gabonahivatal jól kifizetődővé tette a gabonatermelést. Hogyan tudja majd a Gabonahivatal a csökkenő fogyasztás és a növekedő termés miatt beállandó viszonylagos túltermelés esetén az árakat tartani? Ez egyelőre a jövő titka...

Megállapítható azonban, hogy a Gabonahivatal minden hiányossága mellett is bevált és jelentősen megkönnyítette az érdekelt parasztság helyzetét. A Gabonahivatal példája megmutatta, hogy az állami árszabályozás szolgálhatja nemcsak a kartellek és trösztök érdekeit, de jótékony hatással lehet a kistermelő rétegekre is. Végleges sikert azonban a Gabonahivatal csak úgy érhet el, ha egyéb szerkezeti reformok révén az egész gazdasági élet új alapokra helyezkedik. Ellenkező esetben a „liberalizmus“ minden valószínűség szerint újra fölénybekerül és a „laissez faire“ elv köntöse alatt parancsuralma alá vonja a kiszolgáltatott parasztságot. *(Bajomi Endre.)*

KINA IPAROSODASA. Körülbelül a múlt század végéig Kína teljesen visszamaradt feudális jellegű ország, mely csupán igen fejlett háziiparral rendelkezett. A kínai kézműipar termékei (porcellán, pamutkellékek, finom szövetek) messze felülmúlták a többi országok hasonló cikkeit, miért is a nyugati országok igyekeztek szoros kereskedelmi kapcsolatot kiépítésére Kinával. A XIX. század ipari forradalma következtében kifejlődött nagyiparral azonban már nem tudott a kínai kézműipar versenyezni s árubehozatala állandóan nőtt. Ugyanakkor megindult idegen — főleg Japán — kezdeményezéssel Kína iparosodása is. 1890-ben lép üzembe az első modern kínai szövőgyár. Kiépítik Kína első vasutvonalait s 1933-ban már 133 szövőgyár működik. Más fontos iparágak: az üvegyártás, a dohányfeldolgozás és a gummigyártás. Kínában 1930-ban 1975 nagyüzem dolgozott. Kína behozatala ekkor alig múlja felül kivitelét. Természetesen az ipar nagyrésze még idegen tőke kezén van: így pl. a vasutak egynegyed, a vasbányák háromnegyed része, a kőszéntermelés fele. Egyedül a textiliparban 41 szövőgyár a japánoké. Viszont ellenére a nagyipar egyre erősödő fejlődésének a háziipar jelentősége ma is tulnyomó a kínai nemzetgazdaságban.

SZAMOK A CSEHSZLOVAKIAI NÉMETEK ELOSZLÁSARÓL. A Csehszlovák Statisztikai Hivatal közlönyének legutóbbi (1938 május) száma érdekes adatokat közöl a nemzetiségek közbeékelődéséről Csehországban és Morva-Sziléziában. A tanulmány a népesség legkisebb egységeire: a népesoportokra vonatkozik, minthogy közbeékelődés valamely községben vagy körzetben csak a különböző nemzetiségekhez tartozó csoportok közigazgatási egyesítéséből származhat.

Csehországban 12.665 olyan csoport állapítható meg, ahol külön-